

Ислом Нури

Болаларга таълим бериш, йўл-йўриқ кўрсатиб, панд-насихат қилиш

Аллоҳ таоло Луқмон сурасининг 13 ва 16,17 оятларида шундай дейди:

**«Эсланг, Луқмон ўғлига панд-насихат қилар экан, деган эди:
“Эй ўғилчам, Аллоҳга ширк келтирмагин, чунки ширк
келтириш катта зулмдир.”**

**«Эй ўғилчам, шак-шубҳа йўқки, агар хардал (ўсимлигининг)
уруғидек (бир зарра яхши ёки ёмон амал қилинадиган) бўлса, бас у
(амал) бирон харсанг тош ичида ё осмонларда ёки ер остида
бўлса, ўшани-да Аллоҳ келтирур. Зеро Аллоҳ сергак ва огоҳдир.
Эй ўғилчам, намозни тўқис адо эт, яхшиликка буюр ва
ёмонликдан қайтар ҳамда ўзингга етган (балоларга) сабр-қил!
Албатта мана шу ишларнинг мақсадга мувофиғидир.»**

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ :□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□□ □□ □□ □□
□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ :□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□
□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□
□□□ □□□□) □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□
□□□□□).

Имом Абу Довуд Абдуллоҳ ибн Амр розияллоҳу анҳумодан ривоят қилган ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам:
«Болаларингизни етти ёшида намозга буюринглар, ўн ёшида намозга бепарволик қилса уринглар ва (ўғил-қизларнинг) ётоқ жойларини ажратиб қўйинглар», дедилар.

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ :□□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□

Ислом Нури

Муттафақун алайҳ бўлган ҳадисда Абу Хурайра розияллоҳу анху шундай дейди: Ҳасан ибн Алиий садақот хурмосидан бир дона олиб оғзига солди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Қих-қих, ташла, билмайсанми, ахир биз (Пайғамбар оиласи) садақот емаймиз», дедилар.

Муттафақун алайҳ бўлган ҳадисда Абу Хурайра розияллоҳу анху шундай дейди: Ҳасан ибн Алиий садақот хурмосидан бир дона олиб оғзига солди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Қих-қих, ташла, билмайсанми, ахир биз (Пайғамбар оиласи) садақот емаймиз», дедилар.

Муттафақун алайҳ бўлган ҳадисда Умар ибн Аби Салама розияллоҳу анху шундай дейди: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қарамоқлари остидаги ёш бола эдим. Овқат еганда қўлим товоқ устида кезиб юрар эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам менга: «Эй болам, “Бисмиллаҳ” дегин, ўнг қўлинг билан егин, ўз олдингдан егин», дедилар.

Муттафақун алайҳ бўлган ҳадисда Умар ибн Аби Салама розияллоҳу анху шундай дейди: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қарамоқлари остидаги ёш бола эдим. Овқат еганда қўлим товоқ устида кезиб юрар эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам менга: «Эй болам, “Бисмиллаҳ” дегин, ўнг қўлинг билан егин, ўз олдингдан егин», дедилар.

Муттафақун алайҳ бўлган ҳадисда Умар ибн Аби Салама розияллоҳу анху шундай дейди: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қарамоқлари остидаги ёш бола эдим. Овқат еганда қўлим товоқ устида кезиб юрар эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам менга: «Эй болам, “Бисмиллаҳ” дегин, ўнг қўлинг билан егин, ўз олдингдан егин», дедилар.

Ислом Нури

«Аллоҳнинг ўзини ҳақиқатан ҳам яхши билганини, агар унинг қўли билан қилган ишлардан бири болаларга панд-насихат ва таълим беришдир. Панд-насихат бола бирон хато ишни қилиб қўйгандагина берилмайди, балки ҳар ўринда мақомига, ёшига муносиб қилиб, таълим берилаверади. Болаларни “ҳали бу кичкина, тушунмайди” деб ташлаб қўйиш динимиз йўлланмаларидан эмас. Бунинг мисоли юқоридаги ҳадислардан иккисидан ўтди; бирида Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам гўдак бўлишига қарамасдан Ҳасан ибн Алиини садақа хурмосини емоқдан қайтардилар, иккинчисидан ёш бола бўлишига қарамасдан Ибн Аббосга муҳим ишларни таълим бердилар.

Имом Термизий ривоят қилган ҳадисда Ибн Аббос розияллоҳу анҳумо шундай дейди: Бир куни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам орқасида мингашиб, кетаётган эдим, менга: «Эй бола, мен сенга баъзи калималарни ўргатаман: Аллоҳни ёдда тут, Аллоҳ сени ёдида тутлади. Аллоҳни ёдингда тут, У зотни рўпарангда топасан. Агар сўрасанг ёлғиз Аллоҳнинг ўзидан сўра. Мадад сўрасанг ёлғиз Аллоҳнинг ўзидан мадад сўра. Билгинки, агар ер юзидаги ҳамма одам жамланиб сенга бирон фойда етказмоқчи бўлишса, Аллоҳ сенинг тақдирингга ёзган нарсадан ортиқ фойда етказа олишмайди. Агар уларнинг ҳаммаси жамланиб сенга бирон зарар етказмоқчи бўлишса, Аллоҳ сенинг тақдирингга ёзган нарсадан ортиқ зарар етказа олишмайди. Тақдир қаламлари кўтарилиб, саҳифалар қуригандир», дедилар.

Шарҳ:

Бугунги кунда кўп ота-оналар бепарво ёки ғофил бўлиб қолган ишлардан бири болаларга панд-насихат ва таълим беришдир. Панд-насихат бола бирон хато ишни қилиб қўйгандагина берилмайди, балки ҳар ўринда мақомига, ёшига муносиб қилиб, таълим берилаверади. Болаларни “ҳали бу кичкина, тушунмайди” деб ташлаб қўйиш динимиз йўлланмаларидан эмас. Бунинг мисоли юқоридаги ҳадислардан иккисидан ўтди; бирида Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам гўдак бўлишига қарамасдан Ҳасан ибн Алиини садақа хурмосини емоқдан қайтардилар, иккинчисидан ёш бола бўлишига қарамасдан Ибн Аббосга муҳим ишларни таълим бердилар.

Бугунги дарсдан олинadиган фойдалар:

1. Болаларга гарчи кичкина бўлсалар-да, панд-насиҳат қилинади.
2. Болалар тарбиясида уларнинг ёши ўзгаришига қараб тарбия услубини ўзгартириб борилади.